

VÉLEMÉNYEZÉSI FELHÍVÁS HATÁSVIZSGÁLATHOZ

E dokumentum célja tájékoztatni a nyilvánosságot és az érdekelt feleket a Bizottság tervezett jogalkotási munkájáról, hogy visszajelzést adhassanak a Bizottság által megfogalmazott problémáról és annak lehetséges megoldásairól, valamint megoszthassák velünk az esetleg a birtokukban lévő releváns információkat, ideértve a különböző alternatívák szerintük várható következményeit.

A KEZDEMÉNYEZÉS CÍME	Az erdőmegfigyelésre és a stratégiai tervekre vonatkozó új uniós keretrendszer
VEZETŐ FŐIGAZGATÓSÁG (FELELŐS EGYSÉG)	DG-ENV.D1 Földhasználat és területgazdálkodás
A KEZDEMÉNYEZÉS VÁRHATÓ TÍPUSA	Rendelet
INDIKATÍV ÜTEMTERV	2023. második negyedév
TOVÁBBI INFORMÁCIÓK	A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia

Ez a dokumentum kizárólag tájékoztatási célt szolgál. Nem befolyásolja a Bizottságnak a kezdeményezés folytatására vagy végleges tartalmára vonatkozó végső döntését. Az e dokumentumban ismertetett kezdeményezés minden eleme, ideértve az ütemtervet is, változhat.

A. Politikai környezet, problémameghatározás és szubszidiaritási vizsgálat

Politikai környezet

Az [európai zöld megállapodás](#) cselekvésre szólít fel az Európai Unió erdőterületei mennyiségének és minőségének javítása érdekében, hogy az EU elérhesse a klímasegélyesség megvalósítására és az egészséges környezet megteremtésére irányuló célját. Ez magában foglalja az erdők rezilienciájának növelését és a körforgásos biogazdaság előmozdítását. A [2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia](#) megismétli ezt a törekvést, és átfogó, ambiciózus hosszú távú tervet határoz meg a természet védelmére és alapvető funkcióinak helyreállítására, ezáltal visszafordítva az ökoszisztémák, köztük az erdők pusztulását.

Az EU [„Irány az 55%!” intézkedéscsomagjához](#) szorosan kapcsolódva a [2030-ig tartó időszakra vonatkozó új uniós erdőstratégia](#) fő célkitűzései közé tartozik a hatékony erdőtelepítés, erdőmegőrzés és -helyreállítás Európában; a CO₂-elnyelés növelése; az erdőtüzek előfordulásának csökkentése és súlyos hatásainak enyhítése; a vidéki területek fejlődése érdekében az erdők társadalmi-gazdasági funkcióinak támogatására irányuló intézkedések; a biogazdaság fenntarthatósági határokon belüli fellendítése; valamint az összes természetes és őshonos erdő meghatározása, feltérképezése és szigorú védelme.

A stratégia továbbá bejelenti, hogy a Bizottság – hatásvizsgálat függvényében – jogalkotási javaslatot fog előterjeszteni az erdészeti megfigyelési, jelentéstételi és adatgyűjtési keretrendszerre vonatkozóan. E célból a tagállamok illetékes hatóságai a szubszidiaritás elvének és az Európai Unió működéséről szóló szerződésnek a maradéktalan tiszteletben tartása mellett elkészítenék az erdőkre és az erdőalapú ágazatra vonatkozó stratégiai erdőterveket. A jelenlegi és jövőbeli uniós jogszabályok és hivatalos szövegek – például [a földhasználatról, a földhasználat-megváltoztatásról és az erdőgazdálkodásról szóló rendelet](#), [az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló rendelet](#), [a fenntartható szénkörforgásokról szóló közlemény](#), [a széndioxid-eltávolítások tanúsításáról szóló jogi kezdeményezés](#), [az „erdőirtásmentes” termékekről szóló rendeletre](#) irányuló javaslat, [a taxonómiai rendelet](#), [a megújulóenergia-irányelv](#), valamint a [biodiverzitási stratégia](#) céljai, többek között a [természet-helyreállítási jogalkotási javaslat](#) – szempontjából hasznosak lesznek az időszerű, koherens és harmonizált, megfelelő léptékű uniós erdészeti adatok.

A kezdeményezés által kezelni kívánt probléma

Egyhangúlag elfogadott, hogy az erdők kulcsszerepet játszanak az éghajlatváltozásra való reagálásban, a biológiai sokféleség megőrzésében és helyreállításában, valamint a biogazdaság fejlesztésében, különösen a vidéki térségekben. Az EU-ban található erdők állapotáról, társadalmi, ökológiai és gazdasági értékéről, valamint az erdőkre nehezedő nyomásról és az általuk nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatásokról azonban hiányos információk állnak rendelkezésre. 2007 óta, amikor a [Közösségen belüli erdők és környezeti kölcsönhatások megfigyeléséről szóló \(„Forest Focus”\) rendelet](#) hatályát veszítette, nem léteznek hatályos harmonizált uniós erdészeti jelentéstételi követelmények. Következésképpen nem áll rendelkezésre összehasonlítható és következetes információ az uniós erdők állapotáról.

Az éghajlatváltozás egyre inkább kihat az erdőkre, és súlyosbítja az erdők bolygatását és az erdőkatasztrófákat. Az egész EU-ra kiterjedő megfigyelési rendszer hiánya azt jelenti, hogy nem áll rendelkezésre átfogó és időszerű áttekintés az erdők károsodásáról, az erdészeti erőforrásokról, az erdőgazdálkodásról vagy az erdészeti tendenciákról. Ez ellehetetleníti a meglévő

szakpolitikák hatásainak nyomon követését és az igényekre szabott kiigazítások biztosítását. A politikai döntéshozóknak, valamint az erdőgazdálkodóknak és a földhasználóknak időszerű és pontos információkra van szükségük ahhoz, hogy reagálni tudjanak az erdőkre nehezedő új nyomásokra, és biztosítani tudják, hogy az erdők reziliensek legyenek és többféle funkciót töltsenek be, miközben megfelelnek a piaci igényeknek.

A harmonizált adatok hiánya bizonyos területeken nemcsak az EU erdői számára jelent jelentős kockázatot, hanem az uniós szakpolitikák nyomon követése, valamint az éghajlat-politikai, biodiverzitási, vidékfejlesztési és fenntartható biogazdálkodási célkitűzések megvalósítása szempontjából is. A problémák a közös fogalom meghatározások hiányából, az egyértelműségnek az adatok értelmezése során felmerülő hiányából, a hosszú és összehasonlítható nagyon nagy felbontású idősorok hiányából, az interoperabilitás hiányából vagy a Kopernikusz jelenlegi erdészeti szolgáltatásainak korlátaiból adódnak. A hatékony és előretökintő politikafejlesztéshez az erdők és az erdőalapú ágazat hosszú távú stratégiai felkészítésére is szükség van. Nemzeti erdészeti programok és stratégiák már léteznek, jellemzően 10 éves időkerettel. Ezeket kiegészítheti egy, a határokon átnyúló kérdésekre és az egymástól való tanulásra vonatkozó hosszabb távú stratégiai jövőkép.

Az EU-ban még mindig előfordul illegális fakitermelést nehéz az erdőeltávolításra vonatkozó naprakész adatok nélkül kezelni. A távérzékelésnek a földi megfigyelésekkel való integrálása egy uniós szintű erdőmegfigyelési keretben jelentős lépés lenne az illegális fakitermelés felszámolása felé. Ez a fafeldolgozó iparágak számára a biomassza jövőbeni rendelkezésre állásának megbízhatóságát is növeli majd.

Az uniós fellépés alapja (jogalap és szubsziaritási vizsgálat)

Jogalap

A jogalkotási kezdeményezés az EUMSZ 192. cikkének (1) bekezdésén alapul. A jogalap lehetővé teszi az uniós jogalkotók számára, hogy a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása; az emberi egészség védelme; a természeti erőforrások észszerű és fenntartható hasznosításának biztosítása; a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló nemzetközi szintű intézkedések ösztönzése céljából intézkedéseket hozzanak.

Az EU számos erdővel kapcsolatos hatáskörrel rendelkezik, például az éghajlat, az energia, a környezetvédelem, a vidékfejlesztés és a katasztrófa megelőzés területén. A szubsziaritás elvével összhangban már számos esetben gyakorolta ezeket a hatásköröket, és az erdőkre számos jogi szöveg vonatkozik, például az [élőhelyvédelmi irányelv](#), a [fa- és fatermékpiaci rendelet](#), a földhasználatról, a földhasználat-megváltoztatásról és az erdőgazdálkodásról szóló rendelet, valamint a megújulóenergia-irányelv.

Az uniós fellépés szükségessége

Az erdőmegfigyelésre és a stratégiai tervekhez szükséges uniós keret az alábbi okok miatt indokolt.

1. A stressztényezőkkel és fenyegetésekkel szembeni fellépéshez, valamint a szakpolitikai intézkedések átfogó és költségvetés-nyomon követéséhez szükséges harmonizált, koherens és időszerű információk hiánya.
2. Az erdők bolygatásának és az erdőkárosodásnak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását, a biológiai sokféleség csökkenését és a piac torzulását eredményező jelentős, határokon átnyúló hatásai.
3. Koherens rendszerre van szükség az erdőkben és az erdőalapú ágazatban az éghajlatváltozás következtében bekövetkező átalakulások megfigyelése és megtervezése céljára.
4. Egyenlő versenyfeltételekre van szükség a fenntartható módon előállított biomasszából származó erdészeti termékek számára, jutalmazva azokat az erdőgazdálkodókat és földhasználókat, akik olyan területgazdálkodási rendszereket alkalmaznak, amelyek járulékos előnyökkel járnak az éghajlat, a biológiai sokféleség és a biogazdaság szempontjából.

Ebben az esetben az EU a megfelelő szereplő, mivel fáradhatatlanul dolgozik az erdőkre vonatkozó mutatók és adatgyűjtési módszerek konvergenciájának megteremtésén, hogy összehasonlítható és uniós szintű adatok álljanak rendelkezésre. Ez nem olyan kérdés, amelyet az egyes tagállamok szintjén lehetne kezelni. A meglévő megfigyelési rendszerekre és a kialakulóban lévő tudományos lehetőségekre építve az egész EU-ra kiterjedő módszertani szabványok előmozdítása és az ismeretek megosztása költségvetés-nyomon követést és nyomon követést is lehetővé tesz.

B. Célkitűzések és szakpolitikai alternatívák

E kezdeményezés fő célja a jobb erdőmegfigyelés megvalósítása időszerű, validált, interoperabilis és szabadon hozzáférhető adatok és információk rendelkezésre bocsátásával az EU egész területén, hogy gyakori és költségvetés-nyomon követést lehessen biztosítani az olyan kiemelt uniós szakpolitikai témákról, mint az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség, az egészség, az erdők károsodása, az erdők bolygatása, az erdőgazdálkodás és az erdők különböző társadalmi-gazdasági célokra való felhasználása.

Az uniós célkitűzések, különösen az európai zöld megállapodásnak a klímasemleges és körforgásos gazdaságra való átállásra, az európai erdők éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodására, valamint a biológiai sokféleség védelmére és helyreállítására vonatkozó céljainak elérése érdekében az erdők stratégiai fejlesztése valamennyi uniós tagállamban megbízható nyomon követést igényel, megfelelő térbeli és időbeli részletességgel, átlátható irányítással és összehangolt uniós szintű információcserével. A kezdeményezés továbbá kapcsolódik a digitális átállás azon célkitűzéséhez is, hogy létrejöjjön a digitális korra felkészült Európa. Az erdővel kapcsolatos harmonizált adatokhoz való hozzáférés biztosítása és a digitális technológiák jobb kihasználása révén a kezdeményezés a polgárokat, a vállalkozásokat és a közigazgatásokat egyaránt helyzetbe hozza.

A jelen kor erdőgazdálkodói és politikai döntéshozói eltérő kialakítású és frissítési ciklusú nemzeti erdőnyilvántartásokra

támaszkodnak az erdészeti adatokhoz való hozzáférés érdekében, míg konkrét kezdeményezések – többek között a légszennyezés erdőkre gyakorolt hatásainak értékelésére és megfigyelésére irányuló nemzetközi együttműködési program (ICP Forests) és a földhasználati és földfelszín-borítottsági összeírás (LUCAS) – szolgáltatnak bizonyos erdészeti vonatkozású információkat Unió-szerte. A hatásvizsgálat különböző alternatívákat fog értékelni, amelyek célja annak biztosítása, hogy a nyilvánosság nagy térbeli részletességű harmonizált, időszerű és interoperábilis információkhoz férhessen hozzá az EU erdőiről. Ide tartozhatnak a földi mintavételi adatok, a Föld-megfigyelésből származó adatok, különös tekintettel a Kopernikusz programra, valamint a mintaadatok integrálása a Föld-megfigyeléssel.

A megfigyelési lehetőségek továbbá feltárhatják az adatintegráció és -harmonizáció lehetőségeit is, szemben az új, teljes mértékben szabványosított uniós adatkészletek előállításával. A stratégiai erdőtervek kialakításának szorosan kapcsolódó lehetőségei a szubszidiaritás elvének teljes körű tiszteletben tartása mellett értékelni fogják a strukturált adatgyűjtéssel és információkkal kapcsolatos megközelítéseket, amelyek megkönnyítik a közép- és hosszú távú uniós erdészeti és erdőalapú ágazati fejleményekkel kapcsolatos információcserét, összehasonlítást, megbeszéléseket és kölcsönös tanulást.

C. Valószínűsíthető hatások

A soron következő hatásvizsgálat keretében minden jelentős hatást meg fognak vizsgálni.

A valószínűsíthető környezeti hatások közé tartozik az erdészeti információkhoz való jobb hozzáférés, amely elősegíti az erdei ökoszisztémák jobb megértését, az ennek megfelelő fellépést és a szakpolitikáknak a változó körülményekhez való igazítását. Ez a stratégiai erdőtervekkel együtt lehetővé teszi az erdőgazdálkodási tevékenységek és az állományvédelmi intézkedések időben történő kiigazítását annak érdekében, hogy az erdők prosperáljanak a fokozott szénelnyelés és a biológiai sokféleség javulása, továbbá a biogazdaság fenntartható fejlődése mellett. Emellett segíteni fog az illegális fakitermelés elleni küzdelemben is.

A valószínű gazdasági hatások közé tartozik az erdészeti információkhoz való jobb hozzáférés és az erdőgazdálkodásra vonatkozó, jobban integrált tagállami megközelítések, amelyek segíteni fogják az erdőgazdálkodókat és -tulajdonosokat abban, hogy időben kiigazítsák gazdálkodási rendszereiket, és támogatják a tagállami határokon átnyúló, növekvő biogazdaságot.

A várható társadalmi hatások közé tartoznak az erdőkre vonatkozó átláthatóbb és hozzáférhetőbb adatok, amelyek több lehetőséget kínálnak a vidéki területek nyomon követésére és a stratégiai igények kielégítésére.

Az alapvető jogokra és az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira gyakorolt valószínű hatások jelentős mértékben hozzájárulnak az Európai Unió Alapjogi Chartájában szereplő számos célkitűzés eléréséhez, például az emberi egészség, a környezet és a fogyasztóvédelem magas szintjéhez. A kezdeményezés hozzá fog járulni továbbá az ENSZ fenntartható fejlődési menetrendjének, különösen a 15. (élet a szárazföldön), a 13. (éghajlat-politikai fellépés), a 11. (fenntartható városok és közösségek), a 6. (tisztá víz), a 3. (jó egészség és jólét) fenntartható fejlődési célok és az ENSZ erdészeti stratégiai tervének (2017–2030) eléréséhez.

D. Minőségi jogalkotási eszközök

Hatásvizsgálat

Hatásvizsgálat fogja elemezni az erdőmegfigyelésre és a stratégiai tervekhez vonatkozó új uniós keretre irányuló különböző alternatívák gazdasági, társadalmi és környezeti hatásait a „szabályozás nélküli forgatókönyv”-vel összevetve, figyelembe véve a meglévő uniós és nemzeti szakpolitikai kezdeményezéseket, valamint az EU különféle erdőtípusait. Különös figyelmet fognak fordítani a szubszidiaritásra, az arányosságra, a rugalmasságra, az operatív megvalósíthatóságra és az adminisztratív végrehajtási költségekre.

Konzultációs stratégia

A cél annak biztosítása, hogy számos tevékenység révén valamennyi érdekelt fél lehetőséget kapjon arra, hogy kifejtsen nézeteit az erdőmegfigyelésre és a stratégiai tervekhez vonatkozó uniós keretre irányuló jogalkotási javaslatról.

Tizenkét héttel nyitva álló nyilvános konzultációra kerül sor az EU 24 hivatalos nyelvén. Az EU bármelyik hivatalos nyelvén kitölthető a konzultáció. A konzultáció a Bizottság nyilvános konzultációinak központi oldalán („Ossza meg velünk véleményét!”) keresztül lesz elérhető. A konzultáció tényszerű összefoglalóját nyolc héttel a konzultáció lezárása után tesszük közzé az „Ossza meg velünk véleményét!” oldalon.

Célzott konzultációk keretében a különleges szakértelemmel rendelkező érdekelt felekkel is konzultálni fognak.

A konzultációs tevékenységekre az Európai Bizottság erdőkről és az erdőstratégiáról szóló weboldalain fogják felhívni a figyelmet. Célzott információkat terjesztenek majd az érdekelt felek számára, és közösségimédia-bejegyzések segítségével tájékoztatják a nyilvánosságot a konzultáció elindításáról és annak lezárása előtt, valamint az olyan releváns eseményekről, mint a Biológiai Sokféleség Egyezmény, a Biológiai Sokféleség Egyezmény Felelősek Konferenciája, az elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló ENSZ-egyezmény felelősek konferenciája és az uniós Zöld Hét.

Összefoglaló jelentés készül, amely összefoglalja az összes konzultációs tevékenységből kapott észrevételeket.

Miért indítottuk ezt a konzultációt?

Az erdőmegfigyelésre és a stratégiai tervekhez vonatkozó új uniós keretre irányuló jogalkotási javaslattal kapcsolatos munkája keretében az EU arra törekszik, hogy összegyűjtse az összes érdekelt fél véleményét arról, hogy miként értékeli az erdők

állapotát, hogyan figyelje meg az erdőket, és hogyan dolgozzon ki stratégiai jövőképeket. Ez részletesebb információkra is kiterjed majd az alapos hatásvizsgálat elvégzése és a javaslat kidolgozása céljából.

Célközönség

Az érdekelt felek széles körét fogják felkérni észrevételeik megtételére, nevezetesen az erdészetért, a környezetvédelemért, az éghajlatért, a területrendezésért és a várostervezésért, valamint a statisztikákért felelős tagállami és regionális illetékes hatóságokat; a nem kormányzati szervezeteket; a vállalkozói szövetségeket és érdekegyesületeket, különösen az erdőtulajdonosokat és erdőgazdálkodókat, valamint a helyszíni megfigyelési és távérzékelési szolgáltatásokat és technológiákat nyújtó szolgáltatókat; az illetékes szakértőket és tudományos szakembereket és a kapcsolódó intézményeket; a lakosságot; valamint az uniós intézményeket, ügynökségeket és nemzetközi szervezeteket.